

Ministerieel besluit tot vaststelling van een ontwerp van lijst van de als monument te beschermen touwfabrikantenwoning Vermeire-Lagae met tuin en spinbaan van touwslagerij Vermeire in Hamme

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, 1, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2014,

BESLUIT:

Artikel 1. Het ontwerp van lijst van de volgende voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012:

Wegens de historische en de industrieel-archeologische waarde als monument:
Touwfabrikantenwoning Vermeire-Lagae met tuin en spinbaan van touwslagerij Vermeire,
gelegen in
Hamme, Slangstraat 53
bekend ten kadaster:
Hamme, 2de afdeling, sectie B, perceelnummers 447Y3 en 447Z3
zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde:

De voormalige fabrikantenwoning, circa 1926 gebouwd door Charles Vermeire en Claire Lagae bij de touwslagerij Vermeire, is vanwege het verwantschap van de bouwheer met de invloedrijke nijveraarsfamilie Vermeire voor de sociaal-economische geschiedenis van Hamme zeer betekenisvol. Dit geslacht, waarvan voorouders al in de 16de eeuw als touwslager actief waren, domineerde in de 19de en begin 20ste eeuw het politieke en economische leven in Hamme en omstreken. Vanaf het midden van de 19de eeuw evolueerden de ambachtelijke touwslagerijen van deze familie tot geïndustrialiseerde en gemechaniseerde bedrijven die voor de scheepvaart en

steenkoolmijnindustrie in binnen- en buitenland touw produceerden. De Vermeire-dynastie, die aan de grondslag van de touwslagersindustrie te Hamme lag, is als toenmalige grote werkgever onlosmakelijk verbonden met het industriële verleden van de gemeente Hamme. De fabrikantenwoning Vermeire-Lagae visualiseert onder meer door de gekozen vormgeving, stijl, hoogte, inplanting in de straat en materiaalgebruik, de maatschappelijke positie en de welstand van de toenmalige bouwheren.

Historische, in casu architectuurhistorische waarde:

De woning Vermeire-Lagae is architectuurhistorisch exemplarisch voor een groot herenhuis van de jaren 1920 in eclectische stijl met sterke invloeden uit de art deco, waarvan het ontwerp getuigt van een groot vakmanschap en architecturale kennis van de bouwmeester. De geknikte bepleisterde straatgevel is strak opgedeeld in drie risalieten maar het gevelontwerp wordt gedynamiseerd door de plaatsing van een centraal driedelig balkon en door de rijkelijke versiering met vrouwenhoofdjes, guirlandes, schelp- en bloemenmotieven. De lagere koetsdoorn rechts verleent toegang tot het huis en staat in verbinding met de fraaie opengewerkte zeszijdige traphal, waarrond alle kamers asymmetrisch geschikt zijn. De oorspronkelijke binnenindeling, alsook de kwalitatieve interieuraankleding en afwerking, met onder meer lichtkoepels, imitatiegoudlederbehang, marmeren schouwen, een houten schouwmantel met pastoraal tafereel, parket, granitvloeren, spiegeldeuren en stucwerk in de ontvangstkamers en vestibule bleef integraal bewaard. De inwendige circulatie met een duidelijke scheiding tussen dienst- en privévertrekken, is representatief voor dit type van burgerlijke woningbouw uit het begin van de 20ste eeuw. De traditioneel bijhorende achtertuin verhoogt het privaat karakter van de herenwoning uit de jaren 1920.

Industrieel-archeologische waarde:

De achter de fabrikantenwoning gelegen spinbaan, is een zeldzaam industrieel relict van de wijd verspreide touwindustrie die in de 19de en begin 20ste-eeuw de economische bedrijvigheid te Hamme domineerde, maar die thans volledig verdwenen is. De langgerekte bakstenen constructie onder zadeldak, voorheen horende bij de in de jaren 1866 opgerichte touwslagerij van Pieter Jacobus Vermeire, geldt als een waardevolle materiële getuige van het ambachtelijke productieproces van het touwslaan.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009, 4 december 2009, 10 juni 2011 en 22 juni 2012 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010, 2 augustus 2011 en 27 juli 2012).

Brussel,

22 DEC. 2014

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS